

Traumapotilaan pään TT

Riitta Parkkola, dosentti, OYL, TYKS

Pään TT on ensisijainen kuvausmenetelmä aivojen kuvantamisessa epäiltäessä vammaa tai infarktia. Se on nopea ja hyvin saatavilla oleva ja vuotojen arviointi on helpompaa kuin magneettikuvista. TT sopii silloinkin kun potilas on levoton tai vaatii voinnin tarkkaa monitorointia. Säteilyannos pään TT:ssä on noin 2 mSv, joka vastaa useita kymmeniä keuhkokuvia tai useiden kuukausien taustasäteilyannosta. Spiraalikuvaus ja mahdollisuus eri suuntien rekonstruktioihin helpottavat aivojen trauma-TT-kuvien tulkintaa.

Luennossa käydään läpi tavalliset pään traumamuutokset ja niiden kuvauslöydökset kuten

epiduraalihakematooma

subduraalihakematooma

traumaattinen subarahnoidaalihakematooma

intracerebraalinen hakematooma

aivokontuusiot

diffuusi aksonivaurio

lasten pahoinpitelyyn liittyvät tyypilliset aivotraumamuutokset

krooniset aivovamma muutokset

TT-tutkimuksen luotettavuudesta etenkin diffuusin aivovamman diagnostiikassa on todettu, että TT-löydös on normaali 10 % kliinisesti vaikean ja 40 % keskivaikean aivovamman saaneista. Potilas voi olla pysyvästi kroonisesti invalidisoitunut huolimatta normaalina pysyvistä aivojen TT-löydöksistä. Diffuusin aksonivaurion akuutissa vaiheessa TT-kuvan on todettu olevan normaali 20–50 % potilaista. Lisäksi alkuvaiheen TT-tutkimuksessa todetut vammat usein häviävät seuranta TT-kuvissa näkymättömiin. Aivojen magneettikuvauksen on todettu olevan selvästi TT-kuvausta herkempi menetelmä sekä diffuusin aksonivaurion akuutissa diagnostiikassa että kroonisen vaurion osoittamisessa. Alkuvaiheen magneettikuvistakin on todettu, että akuutit vammamuutokset häviävät noin 25–50 % potilaista ja keskivaikean vamman saaneista potilaista 25–50 % kuvaus on normaalistunut kuukauden kuluessa. Luennossa sivutaan akuuttien ja kroonisten aivovammojen tyypillisiä kuvauslöydöksiä magneettikuvissa ja nykyisiä käypä hoito suosituksia aivotraumojen kuvantamisessa.